

Aan de Vaste Kamercommissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Onderwerp: Burgerschapsonderwijs in primair en voortgezet onderwijs.

Datum: 10 april 2017

Geachte Dames en Heren,

Graag brengen wij vanuit de Alliantie Burgerschap het onderstaande onder uw aandacht.

De Alliantie Burgerschap is een samenwerkingsverband van een vijftigtal scholen uit het PO en het VO, SLO, KPC Groep, CED-Groep, VOS-ABB, de Universiteit van Amsterdam en de Inspectie van het Onderwijs. De Alliantie wil de kwaliteit van het burgerschapsonderwijs in de scholen verbeteren. De deelnemende scholen hebben zich verbonden om vier jaar achter elkaar de kennis, vaardigheden en houdingen van de leerlingen in hun scholen in kaart te brengen. Zij ontvangen vervolgens jaarlijks een analyse van de Universiteit van Amsterdam over hun school. Ook wordt er jaarlijks een overkoepelende rapportage gemaakt, die met alle deelnemers van de Alliantie wordt besproken.

Scholen kunnen zo als het ware in een spiegel kijken en zien of het beeld van hun burgerschapsonderwijs is wat ze verwachten. Zo nodig of desgewenst kunnen ze interventies plegen en hun onderwijs aanpassen. Dit kunnen ze in algemene zin doen of gericht op groepen leerlingen. Scholen kiezen hierbij hun eigen aanpakken en acties en geven op verschillende wijzen vorm aan burgerschapsonderwijs.

De Alliantie is nu halverwege haar projectperiode van vier jaar. We hebben de scholen eind vorig jaar gevraagd naar hun bevindingen. Hierover is bijgevoegde rapportage gemaakt. Wij brengen deze rapportage graag onder uw aandacht. Wij zijn van mening dat ze informatie bevat die voor u van waarde kan zijn bij de besprekingen over burgerschapsonderwijs in uw commissie later deze maand.

Enkele van de bevindingen willen we eruit lichten.

- De meeste scholen vinden het waardevol hun burgerschapsonderwijs met een “extern” instrument tegen het licht te houden om vervolgens gericht interventies te kunnen doen.
- Het vormgeven van burgerschap in de school staat hoog op de agenda van de scholen maar verdieping is veelal nodig.
- Scholen zoeken naar samenhang in hun activiteiten burgerschap zodat meer doelgericht kan worden gewerkt.

- Een belangrijke belemmering die scholen noemen, is het ontbreken van een visie op burgerschap en een concretisering daarvan in de (les)praktijk. Ook het ontbreken van kennis, aandacht en gevoel van noodzaak bij teamleden wordt genoemd als belemmering.
- Scholen worstelen met de vraag wat burgerschap precies inhoudt. Ze geven aan behoefte te hebben aan een kader dat burgerschap op de school omschrijft. Wat is wettelijk verplicht en waar kan de school eigen accenten leggen?
- De behoefte wordt uitgesproken aan goed toegankelijke informatie over ontwikkelingen vanuit de wetenschap, over nieuwe inzichten en aanpakken.

In 2018 zullen we een eindverslag van ons project maken en de resultaten breder onder de aandacht van scholen brengen. We hopen te kunnen laten zien wat de Alliantiescholen hebben gedaan om hun burgerschapsonderwijs te verbeteren, welke aanpakken effectiever zijn in welke situaties en contexten.

Graag zijn wij bereid om onze bevindingen nader toe te lichten indien u dat wenst.

Met vriendelijke groet,

Leon Henkens, voorzitter

Irene de Kort, secretaris